



Veertig jaar Vogelwerkgroep

Jan Bos

Flevoland

Het is uiteindelijk tussen de Vogelwerkgroep en de Directie Zuiderzeewerken en de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, helemaal goed gekomen. Dankzij het feit dat ondergetekende journalistiek werk verrichtte in het in aanbouw zijnde Lelystad in verband met de drooglegging van Zuidelijk Flevoland, kwam hij regelmatig in contact met de directies. Het leverde, vooral dank zij ing. Jhr. Van Nispen tot Sevenaer van de Dienst Zuiderzeewerken, de begeerde vergunningen op voor het betreden (en berijden) van de dijken en...stevige sleutels voor de sloten aan de slagbomen.

Zo lang er nog geen bruggen waren tussen Flevoland en het Gooi, moesten de leden van de toen zo genoemde Commissie Zuidelijk Flevoland, gebruik makend van vijf verstrekte vergunningen, via de reeds voltooide brug bij Nijkerk, de dijken van de nieuwe polder betreden. Het leverde vanaf het eerste jaar van de Vogelwerkgroep (1966) veel speur- en notitiewerk op

Drie toen reeds actieve leden: ondergetekende, Jan van Dijk en Dick Jonkers stelden het rapport "Vogelwaarnemingen in Zuidelijk Flevoland" samen, dat in 1969 werd gepubliceerd in Limosa Orgaan van de Nederlandse Ornithologische Unie. Later werd het via een overdruk, als boekje uitgegeven. De tellingen waren overigens reeds in oktober 1966 begonnen.

Oostvaardersplassen

De Vogelwerkgroep werd zelfs betrokken bij de inrichting van de Oostvaardersplassen.

De beide bovengenoemde diensten zouden graag zien, dat te bouwen observatiehutten langs de Knardijk door de VWG werden beheerd. Door de grote afstand en de nog vanuit het Gooi slechte toegankelijkheid van Flevoland, werd hiervan afgezien.

Over het ontstaan van de Oostvaardersplassen wordt veel onzin verteld en worden verkeerde namen genoemd. Gelet op het feit (zie boven), dat ik veel contact had met directeurs van genoemde rijksdiensten, vertelde één van hen mij het enige juiste verhaal. Het behoud van de plassen, in oorspronkelijke plannen voorbestemd industriegebied te worden, is te danken aan het feit, dat zij....vogelaars waren.

Uit de Korhaan van 1974

Natuurlijk houden vogelaars zich bezig met lijsten van data en soorten, we kunnen niet zonder. Bij het door bladeren van oude jaargangen valt op dat de helft van alle pagina's gevuld is met tabellen. Het belang van al die gegevens wordt duidelijk wanneer je een bepaalde vogelsoort, of gebied moet beschrijven, dan vormen deze cijfers belangrijke bouwstenen voor je verhaal.

Toch leuk dat er hiernaast ook oog is voor die ene Korhoen die midden in de woonwijk in Bussum voor het huis in de boom zit bij J. Klein:

4 April, we zaten aan het ontbijt. Opeens zegt mijn vrouw: moet je eens kijken, wat zit er nu in de boom? Op het eerste gezicht was het al duidelijk: een Korhoen zat op haar gemak aan het ontbijt en deed zich tegoed aan jonge berkenknoppen. Die vogel moet zeker twee kilometer gevlogen hebben vanaf de heide, waar ze meestal zitten. En dat terwijl de drukte in de wijk op dit uur van de dag het grootst is.

Belangrijke gebeurtenissen in dit jaar:

Jelle Harder neemt het roer van de vereniging over.

- De eerste resultaten van het Atlasproject kunnen doorgegeven worden aan SOVON. (het hele land is opgedeeld in blokken van 5x5 km. In elk blok worden de daar gesignaleerde broedsoorten genoteerd).

Bij alle burgemeesters in onze regio wordt erop aangedrongen om geen eerste Kievitsei meer in ontvangst te nemen.

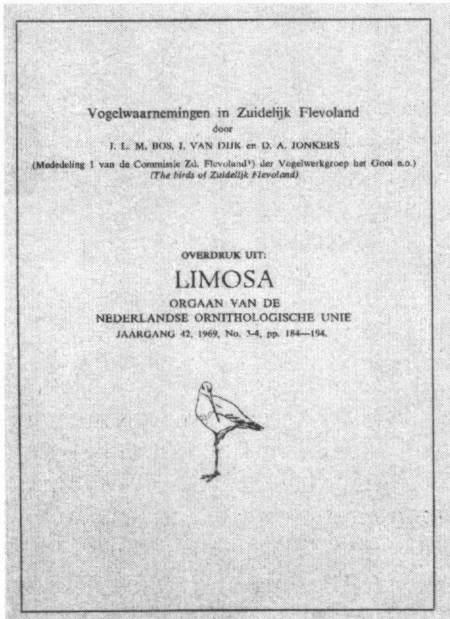
Er wordt bezwaar aangetekend tegen het aanleggen van een weg bij De Zanddijk, let wel De Zanddijk is onlangs een erkend natuurmonument geworden.

De Vogelwerkgroep krijgt een eigen onderkomen in een aantal noodlokalen aan de Graaf Wichmanstraat in Hilversum.



De directeur van Rijkswaterstaat wiens naam mij ontschoten is, vertelde mij op één van mijn reizen als reisleader van de Stichting Natuurreizen, dat hij en professor Van Duin, directeur van de Rijksdienst IJsselmeerpolders, met regelmaat in de ochtend in Lelystad de inpolderingszaken doornamen en daarna met verrekijker gewapend naar de Knardijk gingen om van het vogelleven te genieten. Zij besloten de werkzaamheden tot inrichting van het industriegebied zolang mogelijk uit te stellen....uit hobbybelang!

Het vogelleven werd er zo uitbundig en trok -toen de bruggen gereed waren en de dijken voor verkeer waren geopend- zoveel belangstelling, dat de plannen tot ontwikkeling van het industriegebied op de lange baan werden geschoven en tenslotte in de ijskast werden gestopt. Professor Van Duin bevestigde mij later, dat een en ander inderdaad zo was gelopen.



De overdruk van de publicatie in Limosa.

Zanddijk

Een rapport van de Vogelwerkgroep, dat in 1968 provinciale aandacht trok, was "De Zanddijk",

De historie, het vogelleven en de vegetatie met de oude Zuiderzeeflora van de dijk tussen Oud-Valkeveen en de A1 zijn hierin beschreven. Dankzij het rapport, zo liet een provinciaal medewerker ondergetekende weten, was in Haarlem besloten de dijk een beschermde status te verlenen.

Ten slotte mag uit de beginjaren de voorbereiding voor de samenstelling van de Avifauna van het Gooi worden genoemd. Het onderzoek liep door tot en met 1969*. Per gemeente verscheen er een overzicht. Opvallende conclusie uit de Avifauna van Bussum was, dat er in de gemeente meer vogels dan inwoners bevatte: 61.776 vogels tegen ongeveer 40.000 inwoners.

Één opmerkelijk getal nog uit deze avifauna: het aantal broedparen Huismus in Bussum bedroeg -let op het bijzondere getal- 6669.

- De toen verzamelde gegevens zijn echter niet voor de geplande Avifauna gebruikt, maar voor de Avifauna van Midden-Nederland. Het Gooi moest wachten tot 1987, toen Vogels tussen Vecht en Eem verscheen (redactie).

Uit de Korhaan van 1975

Jaarlijks wordt de nachtexcursie georganiseerd: Vanuit Culemborg liep de route via Beesd langs de Linge tot Geldermalsen; daar werd doorgestoken naar de Waal bij Waardenburg. Hier werden de eerste Kwartelkoningen gehoord. Tot Ochten bleef het vrij stil, waarna meer activiteit los kwam: Steenuil, Grote Karekiet, Bosrietzanger en Nachtegaal gaven acte de présence. En na het inzetten van de ochtendschemering toen we de zuidoever van de Waal bereikten, barstte het vogelkoor pas goed los. Tot Hurwenen werden soorten als Wielewaal, Grauwe Gors, Kleine Plevier, Groenpootruiter, Roodborsttapuit, Zwarte Roodstaart, Kleine Bonte Specht en de IJsvogel waargenomen. Negen uur 's ochtends, toen de excursie beëindigd was, hadden we 82 soorten gehoord en gezien.

Het lijkt wel alsof de jaren van consolidatie bereikt zijn:

- De redactie van De Korhaan krijgt een pluim op zijn hoed.
- De subgroep Avifauna loopt enigszins achter de geplande feiten aan, maar dat schijnt zo te horen.
- De subgroep Nestkasten vraagt enkele nieuwe controleurs.

Er wordt een dringend beroep gedaan op de leden om waarnemingen door middel van waarnemingskaartjes door te geven en niet op losse briefjes.

De Korhaan is met een serie bijdragen van jagers contra vogelbeschermers opiniërend bezig. En de vele vlot geschreven excursieverslagen stellen je in staat om de mooie momenten in de natuur her te beleven.

D.A.Jonkers